

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku P. C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W.
z udziałem zainteresowanego A. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 7 lutego 2019 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 lutego 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 lutego 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...], III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację P. C. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 17 września 2014 r. oddalającego jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, [...] Oddział w W. z dnia 10 stycznia 2014 r., w której stwierdzono, że nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu wynikającym z art. 6 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.) od dnia 3 czerwca 2013 r.

Sąd pierwszej instancji zakwestionował ustalenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokonane w trakcie postępowania wyjaśniającego prawidłowość zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, uznając za bezpodstawne stwierdzenie,

że P. C. nie wykonywała pracy na rzecz A. Sp. z o.o., jednak podzielił stanowisko organu rentowego co do pozorności zawarcia umowy, stwierdziwszy niewystępowanie konstytutywnej cechy stosunku pracy, jakim jest podporządkowanie pracodawcy. Uznał umowę o pracę za nieważną z mocy art. 58 k.c.

Sąd drugiej instancji dokonał odmiennych ustaleń faktycznych i inaczej ocenił podstawy prawne decyzji. Ustalił, że doszło do nieważności umowy o pracę z powodu jej pozorności, gdyż stwierdził, że strony nie miały zamiaru nawiązania stosunku pracy i nie nawiązały go. Umowa o pracę została zawarta dla pozorów i – jako nieważna na podstawie art. 83 § 1 k.c. – nie wywołała skutku nawiązania stosunku pracy. Jednocześnie materiał dowodowy sprawy nie potwierdził rzeczywistej realizacji tego stosunku. Ubezpieczona nie wykonywała obowiązków pracowniczych na stanowisku wynikającym z umowy o pracę od dnia nawiązania stosunku pracy, tj. od dnia 3 czerwca 2013 r. do dnia 15 lipca 2013 r., tj. zwolnienia lekarskiego od pracy. Odmienną ocenę dowodów dokonaną przez Sąd Okręgowy, Sąd drugiej instancji uznał za wadliwą jako dowolną, niezajdującą oparcia w zebranych materiale dowodowym. W konsekwencji stwierdził, że nie istniał i nie istnieje tytuł, pod jakim ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych.

Skarga kasacyjna ubezpieczonej została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 22 § 1 k.p., błędną wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie art. 58 § 2 k.c. i art. 83 § 1 k.c., art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 i 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.) w związku z art. 2 Konstytucji, obrazę art. 65 § 2 k.c. oraz niewłaściwe zastosowanie art. 6 k.c. Skarżąca zarzuciła również naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez „błędne zastosowanie skutkujące kwalifikowanym naruszeniem granic swobodnej oceny dowodów i dowolne przyjęcie, że umowa została zawarta przez ubezpieczoną wyłącznie w celu pozyskania tytułu do ubezpieczenia społecznego, a nie w celu świadczenia pracy i nabycia wierzytelności w postaci wynagrodzenia, podczas gdy zgromadzony

w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na uznanie okoliczności przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku jako udowodnionych”.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca wskazała na istotną rozbieżność zaskarżonego orzeczenia z ugruntowaną linią orzecznictwa w przedmiocie uznania istnienia stosunku pracy między osobą ubezpieczoną i jej pracodawcą oraz w kwestii wynikającego z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązku podlegania ubezpieczeniom. Wskazała, że tę linię orzecznictwa tworzą wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 września 1998 r., I PKN 334/98 (OSNAPiUS 1999 nr 20, poz. 646); z dnia 12 września 2009 r., III UK 70/08, (niepublikowany) i z dnia 25 stycznia 2005 r., II UK 141/04, (niepublikowany) oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 r., II UK 211/07 (niepublikowane) i wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie (sygn. akt III AUa 209/13). Zaakcentowała wyrażony w nich pogląd, że ze względu na różne cechy charakterystyczne wykonywania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę i umów cywilnoprawnych, dla oceny rodzaju stosunku prawnego decydujące jest ustalenie, które z tych cech miały charakter przeważający i zarzuciła, że zaskarżony wyrok nie tworzy jednolitej linii orzeczniczej z powołanymi orzeczeniami.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania albo gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca nie powołała się na żadną z tych przyczyn. Do wniesienia skargi skłoniła ją – jak sprecyzowała - „sprzeczność zaskarżonego wyroku (jak również pozostałych wskazanych orzeczeń Sądu Najwyższego i Sądu Apelacyjnego w Lublinie) z jednolitą linią orzecznictwa Sądu Najwyższego w materii będącej przedmiotem niniejszej sprawy” i cel sunięcia możliwego niekonsekwentnego i niezgodnego z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego orzekania w

analogicznych sprawach przez sądy niższych instancji. Nie jest to argument przemawiający za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania, zważywszy na nieistnienie takiej jednolitej kategorii jak „materia będąca przedmiotem niniejszej sprawy”. Materię niniejszej sprawy kształtują ustalenia faktyczne, z którymi polemika jest niedopuszczalna *a limine* (art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Na etapie przesądu dotyczy to pozorności umowy o pracę, która jest okolicznością faktyczną, podlegającą ustaleniu przez sądy powszechne, a jako taka, nie stanowi przedmiotu kontroli kasacyjnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1999 r., II UKN 7/99, OSNAPiUS 2000 nr 23, poz. 865 i niepublikowane wyroki z dnia 5 czerwca 2009 r., I UK 21/09; z dnia 28 kwietnia 2010 r., II UK 334/09; z dnia 26 stycznia 2011 r., I UK 281/10; z dnia 23 stycznia 2012 r., II UK 93/11 i z dnia 6 grudnia 2016 r., II UK 439/15 oraz postanowienie z dnia 13 listopada 2012 r., I UK 351/12).

Niepodważalne ustalenie, że ubezpieczona nie wykonywała żadnych czynności pracowniczych, prowadzi do przekonania, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest nieuzasadniony.

Uwzględniając to, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).